

Caracterizarea lui Ghita din Moara cu Noroc

Ghita este unul din personajele principale ale nuvelei, este viabil si complex, un tip uman in care contradictiile se manifesta puternic. Esenta lui este dramatica, penduleaza la inceput intre atractia banului, patima pentru inavutie si dorinta de a ramane drept si cinstit. Fondul sufletesc este bun, dar confruntat cu vedeniile destinului, va ceda. Ghita aspira la mai mult, vrea sa-si depaseasca conditia de cismar, pentru ca saracia il sperie "si-l indarjesc", dupa cum ii spune soacrei sale: "Ne punem pe prispa la soare, privind eu la Ana, Ana la mine, amandoi la copilas, iar dumneata la tustrei." Hotararea lui este ferma: familia se va muta la "Moara cu noroc", iar Ghita se va aseza deliberat in drumul spre avere, adica in calea ispitei.

Calinescu spunea ca Ghita se pune intre ordinea satului si legislatia mutuala a hotilor. Drama e analizata magistral. E sfasiat de dorinta de a avea bani si devine complice cu Lica: "Se gandea la castigul pe care-l putea face in tovarasie cu Lica, vedea banii gramada inaintea sa si i se impaienjeneau ochii, de dragul castigului ar fi fost gata sa-si puna capul in primejdie".

Prezentarea interioara a personajului este mult mai bogata decat cea exterioara. Evolutia lui se petrece pe doua coordonate permanente: cea interioara, marcata de introspectii si cea exterioara, compusa din carciuma si familie. La inceput, cu toata pacea locului de la moara, Ghita presimte o amenintare care deocamdata nu prinde contur: "Numai cateodata, cand noaptea zgaltaia vantul in moara parasita, locul ii parea strain." Presimtirea se intareste cand il vede prima data pe Lica, simtind ca "s-a racit in tot trupul".

Venirea lui Lica il modifica profund si definitiv, acesta avand asupra lui o putere aproape magica. Slab, incapabil de a i se opune cu adevarat, fricos, Ghita se va inchide tot mai mult in mutenie, izolandu-se sufleteste, chiar si de Ana. Actiunile ii devin precipitate, tradand teama si insingurarea; isi cumpara doua pistoale, isi ia o sluga puternica si isi ia doi caini. Gesturile lui Ghita si pornirile lui spre duritate sunt sugerate abil de autor: Ghita isi dresenza cainii sa ucida si el insusi incepe sa simta placere in vederea sangelui. Dezmanizarea merge atat de departe, incat Ghita regreta existenta familiei, considerand-o o piedica in calea imbogatirii sale: "Pentru prima oara in viata ;lui ar fi vrut sa n-aiba nevasta si copii". Stiind ca la moara nu putea sa stea nimeni fara voia lui Lica, Ghita traieste drama neputintei, se complace in a se declara slab, devine "legat", si omul, cand se simte legat, e suparacios. Deprinderea nu-i este ingaduita de propria sa patima. El oscileaza intre sfasieri si trairi contradictorii: "Da intreaba-ma daca ma pot hotari sa plec. Vezi tu, asa cum sunt, imi vine greu sa plec." Drama lui e profunda, iar personajul se prabuseste cu fiecare zi. Cere ajutor de la Ana, dar in mod indirect, ca apoiu sa-i repropoze acesteia ca e prea usoara la minte: "Esti usoara la minte, nu intelegi nimic, si ma lasi sa ma mistuiesc cu gandurile cele rele."

Slavici este un observator al "sufletului disimulat si crispant de mut". (George Calinescu) Doar aparent Ghita este slab, pentru ca odata intrat in cardasie cu Lica, va fi la fel de hotarat ca acesta. Pentru inceput a fost greu, dar patima castigului ii da forta: "Nu cred ca ma poti tine de frica", ii spune lui Lica. Devine siret si chiar mai subtil decat Lica, stiind sa actioneze astfel, ca lumea sa-l

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

creada in continuare cinstit. Ghita e mereu duplicitar de aici inainte; chiar si dezvaluirile in fata jandarmului Pinte se opresc la jumatate, iar prietenia cu acesta se clatina si iubirea pentru Ana, pe care o impinge in bratele lui Lica.

Chemat la interogatoriu, banuit de complice la crima, Ghita simte cum lumea il paraseste si vechile lui coordonate se schimba. Disculparea fata de autoritati devine disculpare fata de sine. Zbuciumul sufletesc se accentueaza: " Simti ca il slabesc deodata toate puterile; privirile oamenilor il ardeau parca si mergea drept inainte fara a mai indrazni sa-si risice ochii de la pamant". Monologul interior al personajului il arata mereu hartuit de propria-i constinta. El incearca sa mentina fie si numai in sufletul sau echilibrul intre bine si rau, intre patima banului si taria morala. Framantat, zguduit de faradelege, el incearca sa transforme slabiciunile in virtuti, zicandu-si ca alti oameni aflati in situatia sa s-ar fi dovedit a fi mult mai slabi sau ca toate le-a facut din dragoste pentru Ana. Dar prabusirea e completa, patima pentru bani il roade pe dnauntru, distrugandu-l: "Banii primiti de la Lica erau pe masa; cat ar fi voit sa-i ia si sa-i arunce, insa el nu putea, se gandea cat ar fi trebuit sa munceasca pentru ei si nu-l lasa inima sa-i dea din mana."

Structura personajului e sintetizata astfel de Pinte: "Multe-ar fi de facut, numai daca n-ai fi atat de prost ca sa-l acoperi cand vrei sa-l surpi pe Lica." Sfidand prevestirile, sfidand intelepciunea traditionala ca "linistea colibei te face fericit, nu bogatia", asa cum il rugase soacra, Ghita a sfidat primejdia. Universul nostalgic il cucereste definitiv. Raul il cuprinde impotriva vointei lui, poate tocmai pentru ca a trecut granita binelui si a credintei, pentru ca a sfidat regula unanim acceptata in lumea statului care oprea omul sa se apropie de locuri rele. Ghita merge pe calea pacatului desi stie ca e pe calea pierzaniei. In tragedia greaca, divinitatea pedepseste trufia omului. Si aici, divinitatea pedepseste raul si pe cel care, aratandu-i-se ce e rau si ce e bine, alege totusi raul. In lumea mitica a satului ardelean, Ghita e pilda pentru nesocotinta.